

Хоног тутамжийн хувь
УД дугаар сарын 23
№12 /681/

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ

Монгол Улсын
Соёлын газрын
тогтоол

517

**Зарим албан тушаалын
цалингийн жишгийг шинэчлэн
тогтоох тухай**

Монгол Улсын
Соёлын газрын
тогтоол

519

**Барилгын нэгж талбайн төсөвт
өртөг, төсвийн жишиг үнэлгээ
батлах тухай**

ГАРЧИГ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСТИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

152.	Зарим албан тушаалын цалингийн жишгийг шинэчлэн тогтоох тухай	Дугаар 326	517
153.	Хэлгэшэр батлах тухай	Дугаар 330	518
154.	Барилгын иргж талбайн төсөвтөгөөртөг, төсвийн жишиг үргэлжлэх батлах тухай	Дугаар 336	519
155.	Тогтоолын хавсралтад номолт оруулах тухай	Дугаар 337	526
156.	Журам батлах тухай	Дугаар 338	527
157.	Журам батлах тухай	Дугаар 339	538

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2010 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдөр	Дугаар 326	Улаанбаатар хот
--	------------	--------------------

Зарим албан тушаалын цалингийн жишгийг шинэчлэн тогтоох тухай

Төрийн албаны тухай хуулийн 28.5-д засныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Улс төрийн зарим албан хаагчийн албан тушаалын цалингийн жишгийг дор дурдсандаар тогтоож 2010 оны 10 дугаар сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгтэй:

-Нийслэлийн Засаг даргын орлогч	574821-642499
-Аймгийн Засаг даргын орлогч	551499-598351

-Дүүргийн Засаг даргын орлогч	416416-5333372
-Сумын Засаг даргын орлогч	377325-4944408

2. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан "Зарим албан тушаалын цалингийн жишигийг тогтоох тухай" Засгийн газрын 2009 оны 3 дугаар сарын 18-ны өдрийн 76 дугаар тогтоолын 1 дүгээр зүйлийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

С.БАТБОЛД

НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ,
ХӨДӨЛМӨРИЙН САЙД

Т.ГАНДИ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2010 оны 12 дугаар
сарын 22-ны өдөр

Дугаар 330

Улаанбаатар
хот

Хэлэлцээр батлах тухай

Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

2010 оны 10 дугаар сарын 18-ны өдөр Макао хотод гарын үсэг зурсан "Хүн худалдаалахтай тэмцэх асуудлаар хамтран ажиллах тухай Монгол Улсын Засгийн газар, БНХАУ-ын Макаогийн Засаг захиргааны онцгой бүсийн Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр"-ийг баталсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

С.БАТБОЛД

ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ
САЙД

Г.ЗАНДАНШАТАР

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2010 оны 12 дугаар
сарын 22-ны өдөр

Дугаар 336

Улаанбаатар
хот

Барилгын нэгж талбайн төсөвт өртөг, төсвийн жишиг үнэлгээ батлах тухай

Барилгын тухай хуулийн 5.1.7-д заасныг үндэслэн Монгол Улсын
Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Зураг төслийн эхний шатанд барилга байгууламж, инженерийн шугам сүлжээний төсөвт өртгийг урьдчилан тодорхойлох, хөренгэ оруулалтын төсөл боловсруулах, нийгэм, здийн засгийн хөтөлбөрүүдийн тооцоо судалгаанд ашиглах зорилгоор амины болон нийтийн орон сууц, үйлдвэрийн барилгын нэгж талбайн төсөвт өртгийг 1 дүгээр, дэд бутцийн байгууламж, инженерийн шугам сүлжээний нэгж хүчин чадлын төсвийн жишиг үнэлгээг 2 дугаар хавсралт ёсоор тус тус баталсугай.

2. Барилгын материал, түүхий эд, хийц здлэлийн зах зээлийн үнз, авто тээвэр, машин механизмын үйлчилгээний тариф, ажлыгчдын цалин хөлсний өсөлттэй уялдуулан барилгын нэгж талбайн төсөвт өртөг, нэгж хүчин чадлын төсвийн жишиг үнэлгээнд хэрэглэх барилга угсралтын ажлын үнийн өсөлтийн индексийг Үндэсний статистикийн хороотой зөвшүүлцэн жил бүр баталж, нийтэд мэдээлж байхыг Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалтын сайд Х.Баттулгад даалгасугай.

3. 110 кВ болон түүнээс дээш цахилгаван дамжуулах шугам, дэд станц, дулаавны станц түүнчлэн уул уурхайн барилга байгууламж барих нэгж хүчин чадлын төсвийн жишиг үнэлгээг боловсруулж 2011 оны I улиралд багтаан Засгийн газарт оруулахыг Эрдэс баялаг, эрчим хүний сайд Д.Зоригтод даалгасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

С.БАТБОЛД

ЗАМ, ТЭЭВЭР, БАРИЛГА, ХОТ
БАЙГУУЛАЛТЫН САЙД

Х.БАТТУЛГА

Засгийн газрын 2010 оны 336 дугаар
тогоогийн 1 дүгээр хавсралт

**АМИНЫ БОЛОН НИЙТИЙН ОРОН СУУЦ, УЙЛДВЭРИЙН
БАРИЛГЫН НЭЖ ТАЛБАЙН ТОССВТ ӨРТӨГ**

№	Барилгын нэр төрөл	Хэмжээний нийж	Төсөвт өртөг /мийн.төгр/
A. Олон нийтийн барилга			
1 Задорогийн эж ахуй албан ёнсоо	1м ² талбай	619,27	
2 Соёлын төр	1м ² талбай	525,28	
3 Театр	1м ² талбай	506,35	
4 Спорт залын	1м ² талбай	537,03	
5 Худалдааны үйлчилгээ, нийтийн хөгжлийн газар	1м ² талбай	653,81	
6 Сургууль	1м ² талбай	510,24	
7 Цирклаг, ясли	1м ² талбай	1706,00	
8 Дотуур байр	1м ² талбай	685,12	
9 Сувин эзэнтэг	1м ² талбай	4246,00	
10 Поликлиник	1м ² талбай	519,16	
11 Банк	1м ² талбай	4350,00	
12 Зондл буюдал	1м ² талбай	642,57	
13 Гаранс эзүүлэх	1м ² талбай	26910,00	
B. Уйлдвэрийн барилга			
1 Техникийн үйлчилгээ, засвар	1м ² талбай	531,26	
2 Хөгжлийн үйлчилгээний цех/	1м ² талбай	468,00	
3 Хөгжлийн үйлчилгээний цех/	1м ² талбай	529,49	
4 Барилгын материяльных үйлчилгээний цех/	1м ² талбай	677,34	
5 Магазийн залуулт, ферм	1м ² талбай	451,3	
C. Орган судьбын барилга			
1 Амины орон сууч	Өөрөөт залг бүтээцүү Цагтамал залг бүтээцүү Өөрөөт залг бүтээцүү Цагтамал залг бүтээцүү	1м ² талбай	654,14
2 Нийтийн орон сууч	Өндөр барилга /13 дахижас зээши/	1м ² талбай	786,69 560,22 525,01 455,54

Засгийн газрын 2010 оны 336 дугаар
тогтооны 2 дугаар хавсралт

**ДЭД БҮТЦИЙН БАЙГУУЛАМЖ, ИНЖЕНЕРИЙН ШУГАМ СУЛЖЭЭНИЙ
НЭГЖ ХҮЧИН ЧАДЛЫН ТӨСВИЙН ЖИШИГ ҮНЭЛГЭЭ**

1. Гадна дүүрэны шугам сүлжээ					
No	Сувдлын терив	Сүүлийн эсвэл хөтөлбөрийн материалын хааны нийтийн жиншиг	Хоолойн жиншиг	100 мийн төсвийн жиншиг үнэлгээ /саат төгрөг/	
1	Төөсөө	800x385	Ф80, Ф80, Ф50	41.1	
		1200x460	Ф80, Ф80, Ф50, Ф32, Ф50	63.2	
		1600x460	Ф100, Ф100, Ф80, Ф100, Ф50	64.6	
		1800x1000	Ф100, Ф100, Ф80, Ф100, Ф50	77.5	
2	Цагтамгал	800x385	Ф80, Ф80, Ф50, Ф32	48.4	
		1200x460	Ф80, Ф80, Ф50, Ф50, Ф32	65.4	
		1600x460	Ф100, Ф100, Ф80, Ф100, Ф50	66.01	
		1800x1000	Ф100, Ф100, Ф80, Ф100, Ф50	67.8	
3	Угацмал	900x450	Ф80, Ф80, Ф232	40.5	
		1200x600	Ф80, Ф80, Ф50, Ф50, Ф32,	66.8	
		1500x600	Ф100, Ф100, Ф80, Ф100, Ф50	80.2	
4	Ил	Ган	Ф150, Ф150, Ф80	25.6	
5	Дундаж замжуулах төв	Хүчин чадлыг		1 иж бүрдлийн төсвийн жиншиг үнэлгээ /саат төгрөг/	
		/Барилга, халваат, салхиц, дулпан межаник, цэвэр бахир ус, гарзаттуулаг, хүчин төхөөрөмжийн хамт/		225.9	

2. Аргутах татуурлын гадна шугам сүлжээ

		Хоолойн төрөл		Хоолойн хэмжээ		100 м ² -ийн төсвийн жижигт үнэлгээ /сая, төгр/	
1	Нэр төрөл	Хуванцар Ширэм Бетонийн шугам	Ф100	Ф100	14.7	14.7	
			Ф150	Ф150	11.7	11.7	
			Ф300	Ф300	15.6	15.6	
			Ф800	Ф800	33.2	33.2	
			Ф100	Ф100	9.6	9.6	
			Ф150	Ф150	11.6	11.6	
			Ф300	Ф300	14.7	14.7	
			Ф600	Ф600	74.4	74.4	
			Ф300	Ф300	23.1	23.1	
			Ф450	Ф450	27.8	27.8	
2	Бетонийн цоног	Бетон, төмөр Бетон	Ф500	Ф500	34.1	34.1	
			Ф800	Ф800	38.6	38.6	
			Хүчин чадал Цутгамалт төмөр бетон (30м ² -40м ²)	Хүчин чадал Цутгамалт төмөр бетон (30м ² -40м ²)	1 м ² -ийн төсвийн жижигт үнэлгээ /сая, төгр/	0.724	0.724
		3. Ус хангажийн гадна шугам сүлжээ		Хоолойн хэмжээ		100 м ² -ийн төсвийн жижигт үнэлгээ /сая, төгр/	
No	Нэр төрөл	Хоолойн төрөл					

1	Цэвэр усны шугам	Гэн	Хуванцар	Ø110 Ø200 Ø250 Ø355 Ø400 Ø450 Ø500 Ø800 Ø80 Ø150 Ø325 Ø600 Ø800	11.5 12.5 12.7 19.8 25.3 30.1 39.1 41.1 8.6 9.4 33.2 56.5 108.5	Хүчин чадал /Төмөр бетон усан сан, халаалтын байр, маназчийн бууда, хэлэвт, салхийн, гарзатчыг, технологийн хэсгийн хамт/	1 м ² -ийн төсвийн жижиг үндэлжээ /сав төг/
			Усан сан	Төмөр бетон	Хүчин чадал /Холбогсын шугам/		
			2				
4. Холбогсын шугам							
No	Сүүлийн нэр	Сүүлийн төрөл		Хүчин чадал		100 м ² -ийн төсвийн жижиг үндэлжээ /сав төг/	
1	Сувагчпалын кабель	газрын		10 хос		1.05	
2	Шилжлийн кабель	газрын		50 хос		1.67	
				200 хос		4.85	
				8 О/F		2.02	
				12 О/F		4.39	
				24 О/F		6.84	

3	Шилэн кабель	атарын		8 ОИФ	0.95
		24 ОИФ баганатай		12 ОИФ	1.34
				8 ОИФ	0.71
4	Шилэн кабель	сувалчалын		12 ОИФ	1.27
		24 ОИФ (шинээр станц барьсан тохиролдоо)		24 ОИФ	1.1
				6.39	6.39
5	Цамсаг		Хүчин чадал	1 иж буурдлын төслийн эзлэгт уншгээс /сая.төг/	17.9
			Хүчин чадал	1 иж буурдлын төслийн эзлэгт уншгээс /сая.төг/	17.9
			Цамсаг	20-30 м өндөртэй 1 иж буурдэл шамжлаг	36.93
5. Цахилгээн хоногийн баригта байгууламж, дамжуулж шутам					
No	Нэр	Төрөл		Хүчин чадал	100 м-ийн төслийн эзлэгт уншгээс /сая.төг/
1	Цахилгээн дамжуулж шутам	кабель /СИП/		0.4 кВ	3.04
				10 кВ	4.54
				0.4 кВ /СИП/	2.11
				10 кВ /АС-50/	2.05
				35 кВ	5.52

Цахилгааны барьгын байгууламж	Ил даалж станц, дээд өргөөн	Хүчин чадал	1 иж бүрдлийн төсвийн жилдээг унаплаа /саар.төг/
		10/0.4 кВ, 100 кВА	14.55
		10/0.4 кВ, 250 кВА	20.48
		35/0.4 кВ, 400 кВА	88.26
		35/10 кВ, 2500 кВА	354.35
6. Гүүр			
№	Гүүрийн төрөл	Гүүрийн зорчих жилдээг бүрдэн	1 иж бүрдлийн төсвийн жилдээг /саар.төг/
		7 м	13.5
1	Төмөр бетон		
2	Модрон	7 м	3.29
7. Авто ЗЗМ			
№	Авто зэмийн төрөл	Авто замын зорилж жилдээг бүрдэн	100 машин гөслийн жилдээг унаплаа /саар.төг/
	Асфальтан хүчинтэй	7 м	42.6
1			
2	Хайлран хүчинтэй	7 м	24.6
3	Сайдруулсан шароон хүчинтэй	7 м	0.58

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2010 оны 12 дугаар
сарын 22-ны өдөр

Дугаар 337

Улаанбаатар
 хот

Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай

Сэргээгдэх эрчим хүчиний тухай хуулийн 13.1. Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 5.4.22, 26.3-т заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Сэргээгдэх эрчим хүчиний сангийн зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг "Засгийн газрын комисс, хороо, үндэсний зөвлөл, ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүний тухай" Засгийн газрын 2009 оны 3 дугаар сарын 25-ны өдрийн 82 дугаар тогтоолын 22 дугаар хавсралт болгон хавсралт ёсоор баталсугай.

2. Сэргээгдэх эрчим хүчиний сангийн хөрөнгийг захиран зарцуулах журмыг баталж, уг сангийн хөрөнгийг жил бүрийн улсын төсөвт тусган зарцуулалтад нь хяналт тавьж ажиллахыг Эрдэс баялаг, эрчим хүчиний сайд Д.Зоригт, Сангийн сайд С.Баярцогт нарт үүрэг болгосугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

С.БАТБОЛД

ЭРДЭС БАЯЛАГ, ЭРЧИМ
ХҮЧНИЙ САЙД

Д.ЗОРИГТ

Засгийн газрын 2010 оны 337 дугаар
тогтоолын хавсралт

Засгийн газрын 2009 оны 82 дугаар
тогтоолын 22 дугаар хавсралт

СЭРГЭЭГДЭХ ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ САНГИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН БҮРЭЛДЭХҮҮН

Дарга -Эрдэс баялаг, эрчим хүчиний сайд

Орлогч дарга -Эрдэс баялаг, эрчим хүчиний дэд сайд

Гишүүд: -Сангийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга;

Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга;

- Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны Терийн нарийн бичгийн дарга;
  - Эрдэс баялаг, эрчим хүчний яамны Эрчим хүчний бодлогын газрын дарга;
  - Эрдэс баялаг, эрчим хүчний яамны Санхүү, хөренгэ оруулалтын газрын дарга;
  - Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг-Эрчим хүчний газрын дарга;
  - Сэргээгдэх эрчим хүчний үндэсний төвийн дарга;
  - Шинжлэх ухааны академийн техник, технологийн салбарын эрдэмтэн нарийн бичгийн дарга.
- Нарийн бичгийн дарга -Эрдэс баялаг, эрчим хүчний яамны сэргээгдэх эрчим хүчний асуудал хариуцсан мэргжилтэн

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2010 оны 12 дугаар
сарын 22-ны өдөр

Дугаар 338

Улаанбаатар
хот

Журам батлах тухай

Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 9.2.1-д заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. "Монгол Улсын виз олгох журам"-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.
2. Энзхүү журмын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд Ц.Нямдорж, Гадаад харилцааны сайд Г.Занданшатар нарт даалгасугай.
3. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан "Журам батлах тухай" Засгийн газрын 2003 оны 3 дугаар сарын 26-ны өдрийн 75 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД
ХЭРГИЙН САЙД

С.БАТБОЛД

Ц.НЯМДОРЖ

Засгийн газрын 2010 оны 338 дугаар
тогтоолын хавсралт

МОНГОЛ УЛСЫН ВИЗ ОЛГОХ ЖУРАМ

Нэг, Нийтлэг үндэслэл

1.1. Монгол Улсын виз хүссэн гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн (цаашид "гадаадын иргэн" гэх)-д виз, визийн зөвшөөрөл олгох, визийн ангиллыг өөрчлөх, хутацааг сунгах, хүчингүй болгоход Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хууль болон энзхүү журмыг мөрдөнө.

1.2. Иргэд харилцан зорчих нехцэлийн талаар байгуулсан Монгол Улсын олон улсын гэрээний заалтыг мөрдөхөд энэ журам үйлчлэхгүй.

Хоёр. Визийн зөвшөөрөл олгох

2.1. Дипломат, албан зэргийн бүх терлийн визийн болон Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 15.1.4, 15.1.5, 15.1.7-д зассан ангиллын 30 хүртэлх хоногийн орох зориулалтын нэг болон хоёр удлагийн энгийн зэргийн визийн зөвшөөрлийг гадаад харилцаны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага олгоно.

2.2. Энэ журмын 2.1-д зааснаас бусад визийн зөвшөөрлийг гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага олгоно.

2.3. Визийн зөвшөөрөл нь тухайн визийн зөвшөөрөл олгогдсон адресс 183 хоногийн дотор хүчинтэй байна.

2.4. Гадаад харилцаны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь визийн зөвшөөрөл олгосон тохиолдод энэ тухай Монгол Улсаас гадаад улсад суугаа дипломат төлөөлөгчийн газар болон гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын хилийн боомт дахь албанад мэдэгдэнэ.

2.5. Уригч нь хилийн боомт дээр гадаадын иргэнд виз олгуулах хүснэгтээ тухайн гадаадын иргэнийг Монгол Улсад ирохээс 14 хоногийн өмнө гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад гаргана.

2.6. Иргэд харилцан зорчих нехцэлийн талаар байгуулсан Монгол Улсын олон улсын гэрээний дагуу тодорхой хутацаанд тус улсад визгүй

зорчих гадаадын иргэн нь албан болон хувийн хэргээр оршин суух зөвшөөрөл хүссэн тохиолдолд зохих ангиллын визийн зөвшөөрөл авна.

2.7. Визийн зөвшөөрөл хүсэгч иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага мэдүүлгийн хуудас бөглөн дараахь бичиг баримтыг бурдуулна:

2.7.1. уригчийн хүсэлт;

2.7.2. гадаадын иргэний хүчин төгөлдөр паспорт буюу паспортыг орпох баримт бичгийн хуулбар;

2.7.3. хөдөлмөр эрхлэх, хөренгө оруулахаар ирэх гадаадын иргэнд эрх бүхий төрийн захиргааны байгууллагаас олгосон зөвшөөрөл, суралцахаар ирэх гадаадын иргэнд тухайн байгууллага /гадаадын иргэний суралцах, мэргжил дээшлүүлэх, дадлага, эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажил хийх/-ын тодорхойлолт;

2.7.4. байгууллагын улсын бүртгэлийн гэрчилгээ, гадаадын хөренгө оруулалттай бол гадаадын хөренгө оруулалттай аж ахуйн нэгжийн гэрчилгээний эх хувийг хуулбарын хамт;

2.7.5. гэр бүлийн гишүүдийн хамт ирэх тохиолдолд гэрплэлтийн болон төрсний гэрчилгээний эх хувийг хуулбар болон орчуулгын хамт.

2.8. Шаардлагатай тохиолдолд визийн зөвшөөрөл хүсэгч иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага энэ журмын 2.7-д зааснаас гадна дараах нэмэлт бичиг баримтыг бурдуулна:

2.8.1. гадаадын хөренгө оруулагч визийн зөвшөөрөл хүсэхдээ хөренгө оруулсан талаархи нотолгоо, татварын байгууллагын тодорхойлолт, тусгай зөвшөөрөлтэйгээр үйл ажиллагаа явуулах бол түүний хуулбар;

2.8.2. түр ирэгчид олон удаагийн визийн мөн зөвшөөрөл хүсэхдээ уригч аж ахуйн нэгж, байгууллагатай байгуулсан гэрээ, татварын байгууллагын тодорхойлолт, тусгай зөвшөөрөлтэйгээр үйл ажиллагаа явуулах бол түүний хуулбар;

2.8.3. түр ирэгчид нэг болон хоёр удаагийн визийн зөвшөөрөл хүсэхдээ тусгай зөвшөөрөлтэйгээр үйл ажиллагаа явуулах бол ут зөвшөөрлийн хуулбар.

Гурав. Виз, визийн зориулалт, төрөл, хугацаа

3.1. Визийн хуудсанд дараахь мэдээллийг тэмдэглэнэ:

- 3.1.1. гадаадын иргэний зураг (photo);
- 3.1.2. визийн хүчинтэй хугацаа (enter before);
- 3.1.3. байх хугацаа (duration of stay);
- 3.1.4. визийн зэрэг (level);
- 3.1.5. визийн зориулалт (visa type);
- 3.1.6. визийн ангилал (classification);
- 3.1.7. визийн төрөл (entries);
- 3.1.8. гадаадын иргэний овог, нэр (full name);
- 3.1.9. иргэний харьяалал (citizenship);
- 3.1.10. гадаадын иргэний паспортын дугаар (passport number);
- 3.1.11. олгосон огноо (date of issue);
- 3.1.12. олгосон газар (issued at);
- 3.1.13. тусгай тэмдэглэл (remarks).

3.2. Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 11.5-д зассан зориулалтын визийг дараахь гадаадын иргэнд олгоно:

3.2.1. түр ирэгч, албан болон хувийн хэргээр оршин суух гадаадын иргэнд "орох";

3.2.2. албан болон хувийн хэргээр оршин суугч гадаадын иргэн тус улсаас гарваад буцаж ирэх бол "тарах-орох";

3.2.3. Монгол Улсын нутаг дэвсгэрээр дамжин нэг улсаас нэгээ улсад зорчиж байгаа гадаадын иргэнд "дамжин өнгөрөх".

3.3. Визийн зориулалтыг визийн хуудсан дээр дараахь байдлаар тэмдэглэнэ:

- 3.3.1. "орох" визийг "Entry";
- 3.3.2. "тарах-орох" визийг "Re entry";
- 3.3.3. "дамжин өнгөрөх" визийг "Transit".

3.4. "Орох", "тарах-орох", "дамжин енгөрөх" зориулалтын виз нь нэг, хоёр, олон удаагийн гэсэн төрөлтэй байна.

3.5. Визийн төрлийг визийн хуудсан дээр дараахь байдлаар тэмдэглэнэ:

- 3.5.1. нэг удаагийн визийг "Single";
- 3.5.2. хоёр удаагийн визийг "Double";
- 3.5.3. олон удаагийн визийг "Multiple".

3.6. Визийн хүчинтэй хугацаа гэдэг нь орох, дамжин енгөрөх бүх төрлийн визийн хувьд виз олгосон өдрөөс Монгол Улсын хилээр нэвтрэх хүртэлх хугацаа бөгөөд визийн хуудасны "enter before" хэсэгт тэмдэглэнэ.

3.7. Нэг болон хоёр удаагийн "тарах-орох" визийн хүчинтэй хугацаа нь гадаадын иргэний Монгол Улсаас гаравад буцаж ирэх хугацаа бөгөөд гадаад улсад байх хугацааг мөн тодорхойлно. "Тарах-орох" визийн хүчинтэй хугацааг визийн хуудасны "enter before" хэсэгт тэмдэглэнэ.

3.8. Виз нь дараахь хугацаанд хүчинтэй байна:

- 3.8.1. нэг болон хоёр удаагийн "орох" виз 90 хоног;
- 3.8.2. нэг болон хоёр удаагийн "тарах-орох" виз 180 хүртэл хоног;
- 3.8.3. нэг болон хоёр удаагийн "дамжин енгөрөх" виз 90 хоног;
- 3.8.4. түр ирэгчид олгох олон удаагийн визийн хүчинтэй хугацаа нь 183 буюу 365 хоног.

3.9. Албан болон хувийн хэргээр оршин суугч гадаадын иргэнд олгох "тарах-орох" бүх төрлийн визийн хүчинтэй хугацаа нь оршин суух зөвшөөрлийн хугацаанаас хэтрэхгүй байна.

3.10. Визийн "байх хугацаа" гэдэг нь гадаадын иргэн Монгол Улсын хилээр орж ирснээс хойш тус улсад байх хугацаа бөгөөд визийн хуудасны "Duration of stay" хэсэгт тэмдэглэнэ.

3.11. Визэнд бичигдсэн "байх хугацаа" нь дараахь хугацаатай байна:

- 3.11.1. нэг болон хоёр удаагийн орох виз 90 хүртэл

хоног,

3.11.2. түр ирэгчид олгох олон удаагийн виз 30 хоног;

3.11.3. нэг болон хоёр удаагийн "дамжин өнгөрөх" виз 10 хүртэл хоног.

3.12. Албан болон хувийн хэргээр оршин суухаар ирэх гадаадын иргэний "орох" визэнд энэхүү журмын 3.10-т заасан хугацааг заахгүй.

Дөрөв. Виз олгох

4.1. Гадаадын иргэн нь ирсэн зорилгодоо нийцсэн ангилал бүхий виз авсан байна.

4.2. Иргэд харилцан зорчих нехцеллийн талаар байгуулсан Монгол Улсын олон улсын гэрээний дагуу тодорхой хугацаанд тус улсад визгүй зорчих гадаадын иргэн нь гэрээнд зааснаас илүү хугацаагаар ирэх болзохих ангиллын визийг урьдчилан авна.

4.3. Иргэд харилцан зорчих нехцеллийн талаар байгуулсан Монгол Улсын олон улсын гэрээний дагуу тодорхой хугацаанд визгүй зорчих гадаадын иргэн тухайн гэрээнд өөрөөр заагваагүй бол зөвхөн аялах, зочлох зорилгоор Монгол Улсын хилээр нэвтрэх тохиолдолд визгүй зорчино.

4.4. Иргэд харилцан зорчих нехцеллийн талаар байгуулсан Монгол Улсын олон улсын гэрээний дагуу тодорхой хугацаанд тус улсад визгүй зорчих гадаадын иргэн тухайн гэрээнд өөрөөр заагваагүй бол Монгол Улсаас гараад буцаж ирэх тохиолдолд зохих журмын дагуу "тарах-орох" виз авна.

4.5. Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 17.2.2, 17.2.3-т заасны дагуу Монгол Улсын хилийн боомт дээр гадаадын иргэнд виз олгоно.

4.6. Монгол Улсын дипломат төвлөөлөгчийн газар, өргөмжит консул байхгүй гадаад улсаас ирж байгаа гадаадын иргэнд шаардлагатай тохиолдолд олон улсын хилийн боомт дээр "орох" виз олгож болно.

4.7. Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 32.2-т заасны дагуу Монгол Улсад албан хэргээр оршин суух болон түр ирэх гадаадын иргэнд гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага виз, визийн зөвшөөрөл олгож болно.

4.8. Шаардлагатай тохиолдолд хилийн боомт дээр Монгол Улсад албан болон хувийн хэргээр оршин суугч гадаадын иргэнд уригч байгууллага, иргэний албан бичиг, өргөдлийг үндэслэн мэдүүлгийн хуудас беглүүлэн "тарах-орох" виз олгоно.

4.9. Хилийн боомт дээр гадаадын иргэнд "дамжин өнгөрөх" виз олгоходо тухайн гадаадын иргэний очих улсын виз болон тийзийг үндэслэнз.

4.10. Виз хүснгчтэй хийх ярилцлагын сэдвийг виз олгогч өөрөө тогтоох багаад ярилцлага хийсний үндсэн дээр виз олгохоос татгалзах эрхтэй.

4.11. Виз хүснгч гадаадын иргэн виз мэдүүлэхээс өмнө визийн хураамжийг урьдчилан төлсөн байна. Виз олгогч виз олгохоос татгалзсан тохиолдолд хураамжийг буцаан олгохгүй.

4.12. Виз олгогч нь виз хүснгчийн паспорт буюу паспортыг орлох баримт бичгийн хуурамч болон гэмтэлтэй эсэхийг шалган, ярилцлага хийж, тэмдэглэл хөтөн виз олгох үндэслэлтэй гэж үзвэл мэдүүлгийн хуудас беглүүлж, виз олгоно.

4.13. Монгол Улсын дипломат төлөөлөгчийн газар болон өргөмжит консул нь Монгол Улсыг хавсралт суугаа болон гадаад улсын бусад дипломат төлөөлөгчийн газар, олон улсын байгууллагын төлөөний ноот бичгийг үндэслэн гадаадын иргэнд виз олгож болно.

4.14. Визийг гадаадын иргэний хүчин төгөлдөр паспоргад, харьяалалгүй хүнд байнга оршин суугаа улсвас нь олгосон гадаадад зорчих үнэмлэхэд Монгол Улс хүлээн зөвшөөрөвгүй нутаг дэвсгэрийн харьяат наарт Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 11.3-т заасны дагуу тадний паспорттай адилтгах баримт бичгийн хуулбарт буюу виз олгогч өөрөө бэлтгэсэн хавсралт хуудсаанд нааж, эрх бүхий албан тушаалтан гарын үсэг зурж, тэмдэг даран баталгаажуулна.

4.15. Энэ журмын 4.14-т заасан хавсралт нь паспортын дэлгэмэл хуудасны хэмжээтэй байна. Хавсралтын нэг талд нь тухайн хүний эзэмшиж байгаа баримт бичгийн хуулбарыг хийж, ногоо талд нь олгосон визийг наана.

4.16. Виз бүхий паспорт буюу паспортыг орлох баримт бичгийг үрэгдүүлсэн, солиулсан гадаадын иргэнд визийн хугацаа нь хэтрээгүй тохиолдолд уг визийг дахин олгож болно.

4.17. Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 16 дугаар

зүйлд заасан виз олгох эрх бүхий байгууллага нь Монгол Улсын иргэний 16 хуртэл насны гадаад улсын харьят хүүхдэд "Н" ангиллын 90 хуртэл хоногийн "орх" зориулалтын нэг болон хоёр удаагийн визийг визийн зөвшөөрөлгүйгээр олгож болно.

4.18. Монгол Улсын дипломат төвөөлөгчийн газар, өргөмжит консул болон хиллийн боомт дээр виз хүснэгч гадаадын иргэн нь мэдүүлгийн хуудас бөглен, дараахь бичиг баримтыг бүрдүүлнэ:

4.18.1. гадаадын иргэний хүчин төгөлдөр паспорт, эскул түүнийг орлох хууль ёсны бичиг баримт;

4.18.2. Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 16.1.1, 16.1.2-т заасан байгууллагаас олгосон визийн зөвшөөрөл, хувийн урилга;

4.18.3. 3x4 см хэмжээтэй 2 хувь цээж зураг;

4.18.4. гэр булийн тишүүдийн хамт ирэх тохиолдолд гэрлэлтийн болон терсний гэрчилгээний эх хувийг хуулбар болон орчуулгын хамт.

4.19. Энэ журмын 4.18-д зааснаас бусад виз хүснэгч нь мэдүүлгийн хуудас бөглен, дараахь бичиг баримтыг бүрдүүлнэ:

4.19.1. уригчийн хүснэгт;

4.19.2. уригч нь байгууллага бол тухайн байгууллагын улсын бүртгэлийн гэрчилгээний эх хувийг хуулбарын хамт;

4.19.3. уригч нь гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж бол тухайн гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжийн гэрчилгээний эх хувийг хуулбарын хамт;

4.19.4. гэр булийн пишүүдийн хамт ирэх тохиолдолд гэрлэлтийн болон терсний гэрчилгээний эх хувийг хуулбар болон орчуулгын хамт;

4.19.5. энэ журмын 4.18.1, 4.18.3-т заасан бичиг баримт.

4.20. Шаардлагатай тохиолдолд виз хүснэгч нь энэ журмын 4.18-д зааснаас гадна мөн журмын 2.8-д заасан нэмэлт бичиг баримтыг бүрдүүлнэ.

4.21. Визэнд дараахь албан тушаалтан гарын үсэг зурж баталгаажуулна:

4.21.1. гадаад хэргийн асуудал эрхэлсан төрийн

захиргааны төв байгууллагын консулын асуудал хариуцсан газрын захирал, дэд захирал;

4.21.2. Монгол Улсын дипломат төлөөлгчийн газрын тэргүүн, консулын хэлтсийн дарга, консулын албан тушаалтан, өргөмжит консул;

4.21.3. гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын дарга, түүний эрх олгосон албан тушаалтан.

4.22. Визийн зөвшөөрөл, мэдүүлгийн хуудасны загварыг хууль зүйн болон гадаад харилцааны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүд хамтран батална.

4.23. Визийн зэрэг, ангилал, зориулалт, терел, хугацааг визийн хуудсан дээр буруу тэмдэглэсэнээс визийн хуудас хүчингүй болсон тохиолдолд визийн хуудасны үнийг виз үйлдсэн ажилтан төлнө.

Тав. Виз, визийн зөвшөөрөл олгохоос татгалзах,
визийг хүчингүй болгох үндэслэл

5.1. Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлд зааснаас гадна дараах үндэслэлээр виз, визийн зөвшөөрлийг олгохоос татгалзана:

5.1.1. гадаадын иргэн виз, визийн зөвшөөрөл мэдүүлэхээс өмнө 3 сарын хугацаанд Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлд заасан зөрчил гаргаж захиргааны шийтгэл хүлээнэсэн;

5.1.2. виз, визийн зөвшөөрөл мэдүүлэхээс өмнө 1 жилийн хугацаанд Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлд заасан зөрчлийг 2 буюу түүнээс дээш удаа гаргасан уригч;

5.1.3. хуурамч бичиг баримт бурдүүлэн виз мэдүүлсэн;

5.1.4. худал мэдүүлэг өгсөн.

5.2. Түр иргэчид олгох олон удаагийн виз, визийн зөвшөөрлийг Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хууль болон холбогдох журамд заасан зөрчлийг сүүлийн 3 жилд 2 буюу түүнээс дээш удаа гаргаж байсан гадаадын иргэнд олгохгүй.

5.3. Визийг дараах үндэслэлээр хүчингүй болгоно:

5.3.1. визийг хуурамчаар үйлдсэн;

5.3.2. уригч байгууллага, иргэний үндэслэл бүхий хүснэгтээр;

5.3.3. ирсэн зорилгоосоо веер үйл ажиллагаа явуулсан;

5.3.4. хууль хяналтын байгууллагын саналыг үндэслэн;

5.3.5. виз буруу бичигдсэн;

5.3.6. албадан гаргаж байгаа бол;

5.3.7. визийн зөвшөөрөлгүй олгосон;

5.3.8. оршин суух зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон бол.

5.4. Визийг хүчингүй болгоходоо визийн хуудас дээр "хүчингүй" буюу "cancelled" гэсэн дардас дарна.

5.5. Виз, визийн зөвшөөрөл олгохоос татгалзсан бол виз, визийн зөвшөөрөл хүснэгч 90 хоногийн дараа дахин хүснэгт гаргаж болно.

Зургаа. Визийн хугацааг сунгах, өөрчлөх болон
визийн ангиллыг өөрчлөх

6.1. Дипломат, албан зэргийн визийн Монгол Улсад "байх хугацаа"-г сунгуулах хүснэгтийг гадаад харилцааны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, энгийн зэргийн визийн тус улсад "байх хугацаа"-г сунгуулах хүснэгтийг гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага хянан шийдвэрлэн.

6.2. Визийн хүчинтэй хугацааг сунгахгүй багеөд уг хугацаа дууссан бол тухайн визийг үндэслэн шинээр виз олгож болно.

6.3. Түр ирэгч гадаадын иргэний Монгол Улсад "байх хугацаа"-г нэг удаа 30 хүртэл хоногоор сунгаж болно.

6.4. Түр ирэгч гадаадын иргэний визийн сунгалт хоорондын хугацаа б сараас доошгүй байна.

6.5. Албан болон хувийн хэргээр оршин суугч гадаадын иргэн ирсэн зорилгоосоо веер үйл ажиллагаа эрхлэх хүснэгт гаргасан бол гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага хянан үзээд үндэслэлтэй гэж үзвэл визийн ангиллыг өөрчилж болно.

6.6. Виз олгогч нь гадаадын иргэнд олгох визийн ангилал, төрөл, хугацааг визийн зөвшөөрөлгүй болон алдаатай бичсэн тохиолдлонд гадаад

харилцааны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хууль, энэхүү журамд нийцүүлэн верчилж болно.

6.7. Гадаадын иргэн Монгол Улсад байх визийн хугацааг сунгуулах хүсэлтээ уг хугацаа дуусахаас ажлын 4 хоногийн өмнө гаргана.

6.8. Визийн хугацааг сунгахдаа бүртгэл хийн "бүртгэв" гэсэн дардас дарна. "Бүртгэв" гэсэн дардсанд гадаадын иргэнийг бүртгэсэн он, сар, өдрийг тэмдэглэж дардасны хажууд бүртгэлийн дугаарыг бичиж тэмдэглэнэ.

6.9. Визийн хугацааг сунгах хоногийг "хасав" дардасны зүүн доод буланд бичнэ. Сунгасан визийн дугаарыг мен дардсанд бичиж тэмдэглэнэ. "Хасав" дардасны "он, сар, өдөр" гэсэн хэсэгт визийн сунгалтын сүүлийн өдрийг бичиж тэмдэглэнэ.

6.10. Виз олгогч визэнд засвар хийж өөрчилсөн тохиолдолд өөрчлөлт дээр тэмдэг дарж баталгаажуулна.

Долоо. Бусад зүйл

7.1. Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 42.1-д заасны дагуу захиргааны шийтгэл ногдуулсан гадаадын иргэний паспортад нь гарах хугацааг заасан "хасалт" хийнэ.

7.2. Энэ журмын 7.1-д заасан хасалт нь захиргааны шийтгэл ногдуулсан өдрөөс хойш 10 хүртэл хоногийн хугацаатай байна. Гадаадын иргэн нь уг хугацаанд багтаж Монгол Улсаас гарах үүрэгтэй.

7.3. Монгол Улсын дипломат төлөвлөгийн газар, өргөмжит консул нь виз олгосон баримтыг өөрийн байгууллагад 1 жил хадгалсны дараа устстана. Тухайн жилд олгосон дипломат, албан зэргийн визийн мэдээллийг цахим хэлбэрээр нэгтгэн гадаад харилцааны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад, энгийн зэргийн визийн мэдээллийг гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад дараа оны эхний сард багтаан тус тус хүргүүлнэ.

7.4. Гадаад харилцааны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 17.1.1-д заасан визийн ангилал өөрчлөх, бүртгэх, хасалт хийх дардасны загварыг, гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага мөн хуулийн 17.2.1-д заасан визийн ангилал өөрчлөх, бүртгэх, хасалт

хийх дардасны загварыг тус тус баталж, холбогдох байгууллагуудад хүргүүлнэ.

7.5. Шаардлагатай тохиолдолд зарим гадаад орны иргэнд виз, визийн зөвшөөрөл олгоходоо хууль хяналтын байгууллагаас санал авч шийдвэрлэнэ.

7.6. Гадаадын иргэнд асуудал эрхэлсэн төрийн захирагааны байгууллага нь визийн зөвшөөрлийн мэдүүлгийг хүлээн авснаас хойш ажлын хоёр хоногт, визийн мэдүүлгийг хүлээн авснаас хойш ажлын гурав хоногт, яаралтай үйлчилгээг ажлын 8 цагт багтаан гүйцэтгэнэ.

7.7. Виз, визийн зөвшөөрөл хүснэгчийн паспорт, түүнийг орлох баримт бичгийн хүчинтэй хугацаа тур иргэчийн хувьд б сараас доошгүй, албан болон хувийн хэргээр оршин суух гадаадын иргэний хувьд 1 жилээс доошгүй байна.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2010 оны 12 дугаар
сарын 22-ны өдөр

Дугаар 339

Улаанбаатар
 хот

Журам батлах тухай

Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 9.2.3-т заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. "Гадаадын иргэнийг Монгол Улсаас албадан гаргах болон Монгол Улсад дахин оруулахгүй байх хугацааг тогтоох журам"-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2. Энэхүү журмын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд Ц.Нямдорж, Гадаад харилцааны сайд Г.Занданшатар нарт даалгасугай.

3. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан "Журам батлах тухай" Засгийн газрын 2003 оны 4 дүгээр сарын 2-ны өдрийн 79 дүгээр тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

С.БАТБОЛД

ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД
ХЭРГИЙН САЙД

Ц.НЯМДОРЖ

Засгийн газрын 2010 оны 339 дүгээр
тогтоолын хавсралт

**ГАДААДЫН ИРГЭНИЙГ МОНГОЛ УЛСААС АЛБАДАН ГАРГАХ
БОЛОН МОНГОЛ УЛСАД ДАХИН ОРУУЛАХГҮЙ БАЙХ
ХУГАЦАА ТОГТООХ ЖУРАМ**

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 37.1-д заасан үндэслэлээр гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн (цаашид "гадаадын иргэн" гэх)-ийг Монгол Улсаас албадан гаргах болон албадан гаргах гадаадын иргэнийг Монгол Улсад дахин оруулахгүй байх хугацааг тогтоохтой холбогдсон харилцааг энэхүү журмаар зохицуулна.

1.2. Албадан гаргах гадаадын иргэн нь Монгол Улсаас гарч яваагүй шалтгаан, нехцэлээ тайлбарлах эрхтэй.

Хоёр. Албадан гаргах шийдвэр,
түүнийг хэрэгжүүлэх

2.1. Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 37.1-д заасан зөрчил илрүүлсэн хяналтын улсын байцаагч нь тухайн гадаадын иргэний талаар хууль зүйн үндэслэл бүхий дүгнэлт, танилцуулгыг бэлтгэн гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн терийн захиргааны байгууллагын даргад танилцуулна.

2.2. Гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн терийн захиргааны байгууллагын дарга нь энэ журмын 2.1-д заасан дүгнэлтийг үндэслэн гадаадын иргэний албадан гаргах шийдвэр гаргана. Албадан гаргах шийдвэрт тухайн иргэнийг Монгол Улсад дахин оруулахгүй байх хугацааг заана.

2.3. Гадаадын иргэнийг албадан гаргах шийдвэр гарсан тохиолдолд хяналтын улсын байцаагч дараахь арга хэмжээ авна:

2.3.1. Монгол Улсаас албадан гаргах болсон тухай шийдвэрийг тухайн гадаадын иргэнд танилцуулан холбогдох зардлыг veree хариуцахыг мэдэгдэх;

2.3.2. албадан гаргах гадаадын иргэний оршин суух хаяг тодорхойгүй буюу бүртгүүлсэн хаяг дээрээс байхгүй, эсхүл тухайн гадаадын иргэн албадан гаргах ажиллагаванд саад учруулсан тохиолдолд цагдаагийн байгууллагын тусламжтайгаар түүнийг олж тогтоох, шаардлагатай гэж үзэвл түүнийг албадан гаргах хуртэл түр saatуулах;

2.3.3. албадан гаргах гадаадын иргэний паспорт буюу түүнийг орлох баримт бичгийг Монгол Улсаас гарах хуртэл хугацаанд түр хадгалах, баримт бичигтэй тохиолдолд баримт бичиг олгуулах асуудлыг тухайн этгээдийг харьялах орны дипломат төлөөлөгчийн газарт тавьж шийдвэрлүүлэх, хэрэв тухайн этгээдийн харьялах орны дипломат төлөөлөгчийн газар тус улсад байхгүй тохиолдолд гадаад харилцааны асуудал эрхэлсэн терийн захиргааны төв байгууллагаар дамжуулан шийдвэрлүүлэх;

2.3.4. гадаадын иргэнийг албадан гаргах шийдвэрийг гарснаас нь хойш 24 цагийн дотор гадаад харилцааны асуудал эрхэлсэн терийн захиргааны төв байгууллага болон хил хамгаалах байгууллагад хүргүүлэх;

2.3.5. албадан гаргах гадаадын иргэний паспорт буюу түүнийг орлох баримт бичигт Монгол Улсаас албадан гаргасан тухай дардас дарж, уг иргэний гарын хурууны хээ, гэрэл зураг бүхий мэдээллийг тухайн гадаадын иргэний хувийн хэрэг болон гадаадын иргэний мэдээллийн нэгдсэн санд нэн даруй оруулах;

2.3.6. албадан гаргахтай холбоотой зардлыг тухайн гадаадын иргэнээс гаргуулах, түүний зорчих олон улсын тээврийн хэрэгслийн тийз захиалах, худалдан авах ажлыг зохион байгуулах;

2.3.7. албадан гаргах гадаадын иргэн нь зардлаа веерее хариуцах санхүүгийн боломжгүй нь тогтоогдсон тохиолдолд албадан гаргахад шаардагдах зардлыг гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн терийн захиргааны байгууллагын албадан гаргах ажиллагааны зардлаас гаргуулах;

2.3.8. шаардлагатай тохиолдолд албадан гаргах гадаадын иргэнийг түүнийг харьялах, эсхүл холбогдох улсад хуяглан хүргэх;

2.3.9. гадаадын иргэнийг албадан гаргах шийдвэрийг хэрэгжүүлсэн тухай дүнг уг шийдвэрийг хэрэгжүүлж дууссанас хойш ажлын З өдөрт багтаан гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн терийн захиргааны байгууллагын даргад илтгэх хуудсаар танилцуулах.

2.4. Гадаадын иргэнийг албадан гаргах тухай шийдвэрийг хүлээн авсан гадаад харилцааны асуудал эрхэлсэн терийн захиргааны төв байгууллага дараахь уургийг хүлээнэ:

2.4.1. гадаадын иргэнийг албадан гаргах шийдвэрийг хүлээн авмагц энэ талаар тухайн гадаадын иргэнийг харьялах орны

дипломат төлөөлгөчийн газарт албан ёсоор мэдэгдэж, шаардлагатай бол тайлбар өгөх;

2.4.2. гадаадын иргэнийг албадан гаргах шийдвэрт заасан Монгол Улсад дахин оруулахгүй байх хугацаанд уг гадаадын иргэнд виз опгохгүй байхыг тус улсаас гадаад улсад суугаа дипломат төлөөлгөчийн болон консулын газарт мэдэгдэх.

2.5. Гадаадын иргэнийг албадан гаргах тухай шийдвэрийг хүлээн авсан цагдаагийн байгууллага дараахь үргийг хүлээн:

2.5.1. шаардлагатай тохиолдолд албадан гаргах гадаадын иргэнийг хилний боомт хуртэл хуяглан хүргэх ажлыг зохион байгуулах;

2.5.2. гадаадын иргэнийг албадан гаргах ажиллагааг хэрэгжүүлэх явцад нисэх онгоцны болон галт тэрэгний буудалд олон нийтийг хамарсан эмх замбаарагүй байдал үүсэхээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор цагдаагийн хүч хэрэгслээр хамгаалалт зохион байгуулах, автомашинаар хүргэх үед зам тээврийн осол гарахаас сэргийлж, шаардлагатай тохилдолд хамгаалалт хийх.

2.6. Гадаадын иргэнийг албадан гаргах шийдвэрийг хүлээн авсан хил хамгаалах байгууллага дараахь үргийг хүлээн:

2.6.1. албадан гаргаж байгаа гадаадын иргэний талаар Оросын Холбооны Улс, Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын хилийн шалган нэвтрүүлэх байгууллагад урьдчилан мэдэгдэж, хамтран ажиллах;

2.6.2. албадан гаргаж байгаа гадаадын иргэнийг Монгол Улсаас гарах үед хилээр нэн даруй нэвтрүүлэх ажиллагааг зохион байгуулах;

2.6.3. албадан гаргах гадаадын иргэнийг шаардлагатай үед хилийн боомтод байрлуулах, хамгаалах, хоол, хүнсээр хангах, эмнэлгийн анхан шатны тусламж үзүүлэх арга хэмжээ авах;

2.6.4. албадан гаргах шийдвэрт заасан Монгол Улсад дахин оруулахгүй байх хугацаанд гадаадын иргэнийг тус улсын хилээр нэвтрүүлэхгүй байх.

Гурав. Албадан гаргах гадаадын иргэнийг Монгол Улсад дахин оруулахгүй байх хугацаа

3.1. Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хүчин төгөлдөр бус буюу хуурамч

бичиг баримтад нэвтрэсэн нь нотлогдсон бол тухайн гадаадын иргэнийг албадан гаргасан өдрөөс хойш 5 жилийн хугацаанд Монгол Улсад дахин оруулахгүй.

3.2. Гадаадын иргэний Монгол Улсад оршин суух зөвшөөрлийн хугацаа дууссан боловч тус улсаас гарч явахаас зайлсхийсэн бол албадан гаргасан өдрөөс эхлэн дор дурдсан хугацаагаар Монгол Улсад дахин оруулахгүй:

3.2.1. оршин суух зөвшөөрлийн хугацааг 2 сараас 6 сар хүртэл хугацаагаар хэтрүүлсэн бол 1 жил;

3.2.2. оршин суух зөвшөөрлийн хугацааг 6 сараас 1 жил хүртэл хугацаагаар хэтрүүлсэн бол 2 жил;

3.2.3. оршин суух зөвшөөрлийн хугацааг 1 жилээс дээш хугацаагаар хэтрүүлсэн бол 3 жил.

3.3. Түр иргч нь виз, бүртгэлийн журмыг нэг жилд 2 буюу түүнээс дээш удаа зөрчиж Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуульд заасан захиргааны шийтгэл хулээсэн бол 1 жилийн хугацаанд Монгол Улсад дахин оруулахгүй.

3.4. Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын эргэлтэд хяналт тавих тухай хуулийн 3 дугаар зүйлд заасан хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан гадаадын иргэнийг 10 жилийн хугацаанд Монгол Улсад дахин оруулахгүй.

3.5. Хүний дархлал хомдолын вирусын халдварт, дархлалын одмол хомдолоос сэргийлэх тухай хуулийн 11.3-т заасан үндэслэл бий болсон буюу эрүүл мэндийн байгууллагага сэтгэцийн евчтэй болохыг нь тогтоосон гадаадын иргэнийг 10 жилийн хугацаанд Монгол Улсад дахин оруулахгүй.

3.6. Хуурамч бичиг баримт ашиглаж виз, оршин суух зөвшөөрел авсан, эсхүл виз, оршин суух зөвшөөрлийг засварласан буюу хуурамчаар үйлдсэн нь тогтоогдсон гадаадын иргэнийг 7 жилийн хугацаанд Монгол Улсад дахин оруулахгүй.

3.7. Эрх бүхий байгууллагын зөвшөөрелгүйгээр хеделмер эрхэлсэн, ирсэн зорилгоосоо өөр үйл ажиллагаа явуулсан нь тогтоогдсон гадаадын иргэнийг 3 жилийн хугацаанд Монгол Улсад дахин оруулахгүй.

3.8. Гадаадын иргэний эрх зүйн байдрын тухай хуулийн 35.1-д заасны дагуу Монгол Улсаас сайн дураараа гарах сануултыг биелүүлээгүй гадаадын иргэнийг 1 жилийн хугацаанд Монгол Улсад дахин оруулахгүй.

3.9. Нийгмийн хэв журмыг 2 буюу түүнээс дээш удаа зөрчиж захиргааны шийтгэл хүлээсэн гадаадын иргэний талаар цагдаагийн байгууллагас бол түүнийг 1 жилийн хугацаанд Монгол Улсад дахин оруулахгүй.

3.10. Монгол Улсын үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг үйл ажиллагаа явуулж болзошгүй этгээд гэж холбогдох байгууллагас үзсэн бол тухайн гадаадын иргэнийг 10 жилийн хугацаанд Монгол Улсад дахин оруулахгүй.

3.11. Шүүхээр ял шийтгүүлсэн гадаадын иргэн ялаа эдэлж дууссан буюу ялаас чөлөөлгэсэн, эсхүү Монгол Улсын олон улсын гэрээний дагуу түүнийг харьялах оронд нь шилжүүлэхээр болсон бол тухайн гадаадын иргэнийг Монгол Улсын Эрүүгийн хуульд заасан ялтайд тооцох хугацаанд Монгол Улсад дахин оруулахгүй.

3.12. Түр ирэгч визийн хугацааг хэтрүүлсэн бол албадан гаргасан өдрөөс эхлэн дор дурдсан хугацаанд Монгол Улсад дахин оруулахгүй:

3.12.1. визийн хугацааг 2 сараас 6 сар хүртэл хугацаагаар хэтрүүлсэн бол 1 жил;

3.12.2. визийн хугацааг 6 сараас 1 жил хүртэл хугацаагаар хэтрүүлсэн бол 2 жил;

3.12.3. визийн хугацааг 1 жилээс дээш хугацаагаар хэтрүүлсэн бол 3 жил.

3.13. Гадаадын иргэнийг шүүх хугацаанаас емне ялгүйд тооцсон тохиолдолд түүнийг Монгол Улсад дахин оруулахгүй байх хугацааг тогтоох, дахин оруулахгүй байх хугацааг богиносгох эсэх асуудлыг гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын дарга хянан шийдвэрлэнэ.

Дөрөв. Албадан гаргасан гадаадын иргэнийг
Монгол Улсад дахин оруулахгүй байх хугацаа дуусах,
Монгол Улсад дахин нэвтрэх

4.1. Албадан гаргасан гадаадын иргэний дахин Монгол Улсад

нэвтрэх эрх нь уг иргэнийг Монгол Улсаас албадан гаргасан шийдвэрт заасан тус улсад дахин оруулахгүй байх хугацаа дууссан өдрөөс эхлэн сэргэн.

4.2. Энэ журмын 3.2.3, 3.4-3.7, 3.9, 3.10, 3.12.3-т заасан үндэслэлээр Монгол Улсаас албадан гаргасан гадаадын иргэний Монгол Улсад дахин оруулахгүй байх хугацаа дууссан тохиолдолд гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын дарга Монгол Улсад нэвтрэх эрхийг сэргээх эсэх асуудлыг хянан үзээд уг хугацааг албадан гаргах шийдвэрт зааснаас илүүгүй хугацаагаар сунгаж болно.

4.3. Онц хүнд гэмт хэрэг үйлдсэн үндэслэлээр Монгол Улсаас албадан гаргасан гадаадын иргэний Монгол Улсад дахин оруулахгүй байх хугацаа дууссан тохиолдолд гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын дарга Монгол Улсад нэвтрэх эрхийг сэргээх эсэх асуудлыг хянан үзээд уг хугацааг албадан гаргах шийдвэрт зааснаас илүүгүй хугацаагаар сунгаж болно.

Тав. Бусад

5.1. Албадан гаргах гадаадын иргэний Монгол Улсад дахин оруулахгүй байх хугацааг албадан гаргах шийдвэр гарсан өдрөөс эхлэн тоогно.

5.2. Монгол Улсаас албадан гаргах дардасны загварыг гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага баталж, холбогдох байгууллагуудад хүргүүлнэ.

5.3. Гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь албадан гаргасан гадаадын иргэний тухай мэдээллийг сар бүр дотоод хэргийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын пишүүнд танилцуулна.

Хаяг:

“Төрийн мэдээлэл” эмхтгэлэйн редакция.
Улаанбаатар-12, Төрийн ордон 124 тоот
И-мэйл: tariin_medeelchilg@parliament.mn

Утас: 262420, 329612
Хэвлэлийн худас 1,75
Индекс: 14003

